

(RE)VOLTA CE JUPITER

UN CLUB POLÍTICAMENT COMPROMÈS

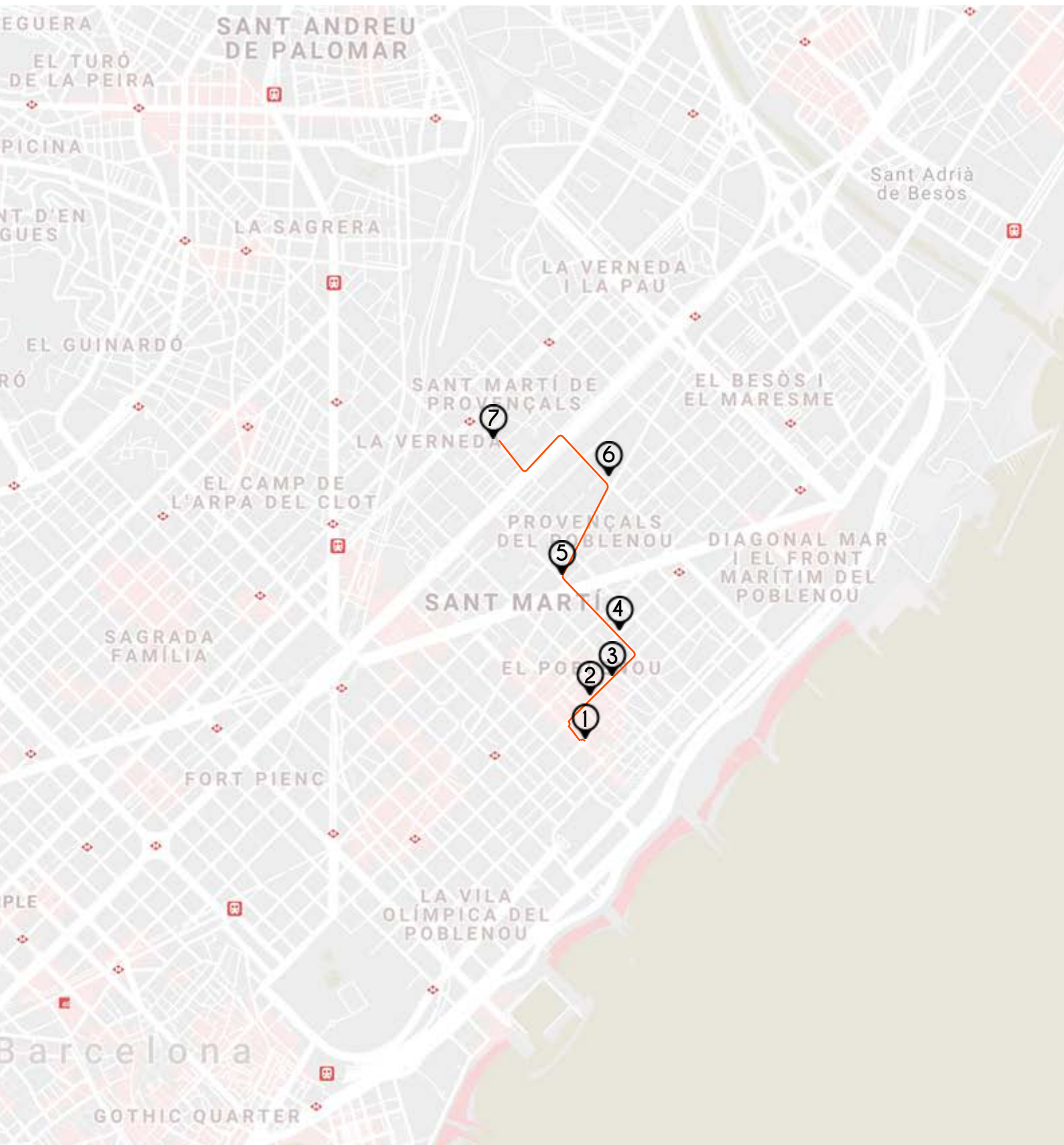
Revolta al voltant de la història del Club Esportiu Júpiter i l'emplaçament dels seus diferents camps, que acompanyen la transformació dels barris del Poblenou, La Verneda, La Pau i Besòs Mar: des de la industrialització i el moviment obrer i anarcosindicalista català, passant per la transformació del territori, l'especulació, les lluites veïnals dels anys 60, 70 i 80, fins arribar a l'actualitat.

ITINERARI HISTÒRIC DISTRICTE SANT MARTÍ
De la Rambla del Poblenou al carrer Agricultura.

Josep M. Navarro
Mercè Zegri

SANT ANDREU DE PALOMAR

Sant Adrià de Besòs

LA SAGRERA

LA VERNEDA I LA PAU

SANT MARTÍ DE PROVENÇALS

EL BESÒS I EL MARESME

LA VERNEDA

EL CAMP DE L'ARPA DEL CLOT

PROVENÇALS DEL POBLENOU

DIAGONAL MAR I EL FRONT MARÍTIM DEL POBLENOU

SANT MARTÍ

SAGRADA FAMÍLIA

EL POBLENOU

FORT PIENC

LA VILA OLÍMPICA DEL POBLENOU

Barcelona

GOTHIC QUARTER

PUNTS DE LA RUTA

1

Rambla del Poble Nou amb carrer Joncar

- ▶ Orxateria El Tio Ché
 - ★ Fundació del Club Júpiter

2

Carrer Joncar

- ▶ Can Saladrigas
 - ★ Patrimoni industrial reconvertit.
 - ★ La Manchester catalana.

3

Carrer Llull amb carrer Lope de Vega

- ▶ Jardins Josep Trueta i Bar Júpiter
 - ★ L'esplendor i la decadència del Club Júpiter.
 - ★ La postguerra.
 - ★ La immigració espanyola.

4

Carrer Espronceda

- ▶ Cantonada amb carrer Pujades.
 - ★ Moviment obrer i anarcosindicalisme.
- ▶ Parc Central del Poble Nou
 - ★ Patrimoni industrial reconvertit.
- ▶ Cantonada amb carrer Marroc
 - ★ Can Ricart: reivindicacions veïnals.

5

Carrer Pere IV

- ★ L'efecte de la desindustrialització.
- ★ L'impacte del 22@.

6

Carrer Perú

- ★ La indústria actual

7

Carrer Agricultura amb carrer Concili de Trento

- ★ L'exili del Club Júpiter

CONTINGUTS DE LA RUTA

RAMBLA DEL POBLE NOU AMB CARRER JONCAR

PRESENTACIÓ

La història del Club Esportiu Júpter al segle XX va de la ma de la transformació dels barris del Poblenou, La Verneda, La Pau i Besòs Mar al Districte Sant Martí: de la industrialització, de la Manchester catalana, en plena eferescència del moviment obrer i anarcosindicalista català, passant pel cop d'estat franquista, la postguerra i la repressió, a la transformació del territori, acollint a centenars de milers d'obriers i obreres vingudes d'arreu d'Espanya, l'especulació, les lluites veïnals dels anys 60, 70 i 80, fins arribar a l'actualitat.

Així, tot i que el Club Júpter és l'actor protagonista d'aquesta ruta, introduïrem altres temes de forma transversal que ajudin a entendre l'evolució del Club i el seu paper com a icona identitari i referencial dels barris que l'envolten.

ORXATERIA EL TIO CHE

★ FUNDACIÓ DEL CLUB JÚPTER

Aquí es va fundar el Club Esportiu Júpter quan era la Cerveseria Cebrián, el 12 de maig de l'any 1909 (enguany fa 110 anys). Parlarem dels orígens i d'aquest indret emblemàtic en la història del Club i dels barris de la zona, de fets anecdòtics, que es van entrelligar en aquell moment. Els artífexs d'aquest fet van ser els germans Mauchan, uns escocesos que treballaven a Barcelona. El nom de l'entitat va sorgir a conseqüència d'un concurs de globus lliures que se celebrava aquella tarda a la platja de la Marbella.

El globus guanyador es deia Júpter, i la recent estrenada directiva va decidir que l'entitat s'anomenés igual: Club Esportiu Júpter.

CARRER JONCAR

CAN SALADRIGAS

★ PATRIMONI INDUSTRIAL RECONVERTIT

És el primer espai/conjunt de patrimoni industrial que ens trobem fent la passejada. Triem aquest recorregut per entendre què era i com era el territori en aquelles darreres dècades del segle XIX i principis del segle XX.

Can Saladrigas va ser fundada per **Antoni Saladrigas el 1858** a la zona del Poblenou coneguda com a Can Casamitjana. En els inicis es dedicava al blanqueig i estampat de teixits, i va anar creixent fins a l'**any 1883**, quan un incendi va destruir l'edifici. Els propietaris no van poder reconstruir-lo a l'emplaçament original, ja que l'Ajuntament tenia prevista l'obertura del carrer de Pujades, així que **l'any 1884 es van instal·lar al carrer de Joncar**.

A més de la fàbrica, s'hi van construir edificis d'habitatges per a les persones que hi treballaven. Les successives ampliacions que s'hi van fer a finals del s. XIX la van convertir en la **tercera fàbrica més important de tot sant Martí**. Després va canviar de propietaris, es va omplir de petits tallers els anys 60, i més tard de tallers d'artistes diversos.

L'any **1985** es va aprovar el **PERI de La Paperera**, que preveia obrir el carrer de Bilbao i enderrocar Can Saladrigas. Però una **campanya iniciada per l'Arxiu Històric del Poblenou**, per conscienciar els veïns/es de la importància de la preservació del patrimoni industrial, com a part de la identitat del Poblenou, va aconseguir salvar una part del recinte fabril.

El 1998 passa a ser propietat municipal i esdevé Patrimoni industrial ara reconvertit en institut, biblioteca i centre d'imatgeria.

Al costat de Can Saladrigas es va situar el tercer camp de futbol del Club Esportiu Júpiter.

★ LA MANCHESTER CATALANA

Can Saladrigas i la resta de fàbriques i de patrimoni industrial que anirem trobant en la passejada, conformava "La Manchester Catalana"; era un dels epicentres de la indústria catalana, i un dels motors de l'economia espanyola al llarg dels segles XIX i XX, aspecte aquest que sembla oblidar-se per part d'un Estat centralista i que massa sovint oblida les anomenades perifèries d'Ibèria.

Aquesta zona que antigament eren aiguamolls i zona de prats i conreus, es va anar industrialitzant a finals del segle XIX, i també poblant amb barraques i cases d'autoconstrucció de la classe obrera catalana. Va ser aquest un territori estratègic per on passava el ferrocarril que connectava Barcelona i Mataró, així com la carretera que unia aquestes dues localitats (l'emblemàtic carrer Pere IV).

De forma força vertiginosa es va anar configurant el barri amb grans empreses: Can Ricart, Can Jaumeandreu, Ca l'Alíer L'Escocesa, i moltes altres; també anaven consolidant-se força nuclis de veïns/es. El moviment obrer i anarcosindicalista era molt fort en aquest territori.

Els finals dels anys 70 i principis dels 80 del segle XX, van ser els anys en què la desindustrialització i la deslocalització cap a d'altres països, però també cap a d'altres territoris de la mateixa Catalunya, van transformar totalment aquest territori abans industrialitzat.

★ L'ESPLENDOR DEL CLUB JÚPITER: ELS DIVERSOS CAMPS DE FUTBOL

Anirem passejant pel c/Bilbao fins a la cantonada c/Llull/ c/Lope de Vega, a un dels emplaçaments que va tenir el Júpiter com a camp de futbol on ara hi ha un parc, i al davant el Bar Júpiter, que havia estat seu del club fa 60 anys, i que encara manté el nom.

Al llarg dels seus cent deu anys de vida, el Club Esportiu Júpiter ha canviat de seu unes quantes vegades. Des dels partits d'aficionats al Camp de la Bota, al barri del Poble Nou, fins arribar a l'actual camp de la Verneda a Sant Martí de Provençals, els gris-grana s'han instal·lat a cinc camps diferents.

El seu primer domicili va ser a la Rambla de Poble Nou entre el passatge Cantí i els carrers Pallars i Mariano Aguiló. Posteriorment, es van desplaçar al carrer Taulat, davant d'aleshores coneguda fàbrica de gas, on l'any 1912 es va jugar el primer partit oficial, i d'allí van passar al camp de Can Saladrigas, al costat de la fàbrica del mateix nom. L'any 1921 s'inaugurà el camp del carrer Llull-carrer Lope de Vega, als actuals jardins de Josep Trueta, amb la seva característica gran tribuna de fusta, on el club viurà els seus anys més gloriosos. Finalment, en 1948 el Júpiter va ser traslladat el seu terreny actual de joc, el Camp de la Verneda, situat al carrer Agricultura amb Andrade, Cantàbria i Concili de Trento.

★ LA POSTGUERRA

Aquesta etapa estarà marcada per una nova fase de la repressió cap al club; en aquest sentit, **el 1948, el Júpiter es va veure fins i tot forçat a l'exili del seu Poblenu natal**. Després d'haver conegut, a l'inici de la dècada, un nou estadi al carrer Llull (com ja s'ha dit), el club es va veure forçat a abandonar-lo per instal·lar-se al camp de la Verneda, al barri de Sant Martí. El desterrament del Poblenu va suposar un cop molt dur per a un club que estava estretament vinculat al barri i que, forçosament, va perdre una part de la seva identitat i va estar, fins i tot, a punt de desaparèixer.

El règim franquista va considerar que el club era separatista i republicà, i l'acusava de col·laborar amb "els rojos". Aquestes acusacions van derivar en una nova prohibició de l'escut (recordem que aquest té moltes similituds amb la senyera estelada d'un nou estat català), i amb l'obligació de canviar el nom de C.E. Júpiter pel de C.D. Hèrcules. L'any 1940, però, es va retornar el nom de C.E. Júpiter. Però l'escut quadribarrat i estelat no tornà al club fins 50 anys més tard quan, amb motiu d'una assemblea de socis del Club, s'acordà retornar l'escut original. Així, des del 2 de setembre de 1990 i fins l'actualitat l'escut de l'entitat torna a ser el mateix que va veure néixer el Club Esportiu Júpiter.

★ LA IMMIGRACIÓ ESPANYOLA, ELS ANYS 50, 60 I 70 DEL SEGLE XX

Fins a la dècada dels 50 el territori que comprèn La Verneda, La Pau, i Provençals estava ocupat majoritàriament per camps de conreu i unes quantes masies (Can Planas, Ca l'Arnó, Can Riera, Can Cadena).

El barri actual on s'ubica el darrer camp de futbol es va originar a la dècada de 1950 i els seus inicis van lligats a la necessitat de donar resposta a l'elevada demanda d'habitatge per part de treballadors i treballadores arribats d'arreu de l'Estat espanyol, que fins llavors vivien en condicions precàries o que no disposaven d'habitatges encara. De fet el nou camp de futbol del Júpiter va ser un espai de dinamització d'aquest territori.

No va ser fins al 1964 que es va construir el pont que permetia comunicar el centre de la ciutat amb el llunyà conjunt rural de la Verneda. El barri de la Verneda i la Pau està molt relacionat amb el seu veí Sant Martí de Provençals, amb el qual forma un continu urbà i social. El primer grup d'habitatges del barri va ser impulsat pel Patronat Municipal de l'Habitatge, a la dècada dels 50, a la zona de Via Trajana. També hi ha un important conjunt d'habitatges, el de la Pau, situat entre la rambla de Guipúscoa i la Gran Via de les Corts Catalanes. Company de lluites del barri del Besòs i el Maresme, aquest altre nucli de l'eix Prim va ser construït per la Obra Sindical del Hogar.

A més del conjunt de la Pau, el barri integra els de l'entorn de la Palmera, la Verneda Alta i Via Trajana. En els darrers anys, a la zona de Via Trajana s'ha realitzat la substitució dels edificis de l'antic polígon, molt deficients i afectats per patologies estructurals, per nous blocs.

CARRER ESPRONCEDA

CANTONADA CARRER ESPRONCEDA AMB EL CARRER PUJADES

★ MOVIMENT OBRER I ANARCOSINDICALISME

Passarem a prop del número 276 del carrer Pujades, on va tenir el seu habitatge un famós militant obrer, **Gregorio Jover Cortés**, que va formar part del moviment anarco-sindicalista.

Pel fet de tractar-se d'un barri industrial, al llarg de la segona meitat del segle XIX i primeres dècades del XX el Poblenou sempre es caracteritzà per la seva activa vida política i sindical. La presència de una població majoritàriament treballadora es reflectí en diversos moments de conflictivitat social, com els avalots que tingueren lloc durant la Setmana Tràgica o bé la sèrie de vagues i d'atemptats dels anys 20. El barri, alhora, era bàsicament anarquista i republicà, els treballadors que hi vivien i treballaven, o venien a treballar, al Poblenou, aviat demostraren els seus neguits laborals poc després de proclamar-se la II República, el 1931. Aquest mateix any, les males condicions de treball provocaren conflictes.

...--El 18 de juliol del 1936, Franco i altres generals colpistes s'aixequen en armes contra la República, legalment constituïda. La matinada del diumenge del 19 de juliol, armes i municions abundants estan preparats en una habitació del Carrer Pujades, cantonada amb Espronceda. Hi és reunit el Comitè de Defensa Anarquista. Els seus líders -Jover, García Oliver, Durruti i Ascaso- hi han traslladat el seu quarter general perquè la majoria viu o treballa al barri. Els carrers estan vigilats per gent escollida, armada. Tots són obrers. S'aixequen moltes barricades en diversos indrets del barri, acció a la que moltes dones s'hi sumen. Algunes persones aprofiten el trasbals del moment per venjar-se d'antics assumptes o per apropiarse de la casa i dels bens dels que han fet fora o han mort. Molts dels revoltats provenen dels estrats socials i culturals més humils, del Somorrostro o del Cànem.

La CNT-FAI i altres sectors, POUM i milícies, impulsen una intensa campanya de col·lectivitzacions. Les empreses resten sota el control d'un comitè obrer. La moral dels obrers era alta en aquests primers temps i procuraven que funcionessin la major part de fàbriques i tallers. Depenent de les fàbriques, del personal implicat i de les capacitats dels obrers i tècnics especialitzats, hi ha col·lectivitzacions molt exitoses, altres que només fan funcionar la fàbrica i evidentment hi ha errors en altres, i en el procés d'articular les coordinacions.

Aprofitem per introduir els lligams entre el Club esportiu i el moviment obrer de l'època, i la presència dels obrers anarcosindicalistes entre els seus jugadors i associats. Va ser la seva època d'esplendor, que s'allargà, malgrat la dictadura de Primo de Rivera, fins el final de la guerra civil. En les primeres dues dècades del segle XX es reforçà la identitat obrerista i catalanista del club, fins al punt de forjar la llegenda, en aquells anys de pistolisme, que els seus jugadors, molts d'ells vinculats al sindicalisme anarquista, aprofitaven les instal·lacions i els desplaçaments de l'equip per custodiar i traslladar armes, de vegades amagades dins de les pilotes de cuir, destinades a grups armats anarquistes com Los Solidarios. L'associació llegendaria del Júpiter amb el moviment obrer s'accentuà arran de l'aixecament feixista del 18 de juliol de 1936, que, precisament, va impedir la celebració de l'Olimpíada Popular barcelonina, que havia d'iniciar-se l'endemà. Poc després del cop, el camp del Júpiter esdevingué un punt de trobada entre militants obrers, molts dels quals vivien molt prop de l'estadi, per tal d'iniciar la insurrecció popular contra l'alçament feixista. Allí, els obreristes havien congregat un petit arsenal que utilitzaren per frenar l'intent colpista de controlar la ciutat.

PARC CENTRAL DEL POBLE NOU

Travessem el Parc Central del Poblenou, i ens trobem amb la fàbrica Oliva Artés, que ara és museu del MUHBA (actualment en obres).

★ **OLIVA ARTÉS, PATRIMONI INDUSTRIAL RECONVERTIT:** Andreu Oliva Gallamí, enginyer mecànic, fundà l'any 1880 la Constructora de Màquines, posteriorment, coneguda amb el nom d'Oliva Artés, una fàbrica taller per a la reparació, la construcció i la compraventa de màquines diverses. És, actualment, un museu laboratori sobre el món contemporani, i el llegat industrial del Poblenou, de Barcelona (la gran metròpoli que creix des de finals del segle XIX i primeres dècades del XX) i de Catalunya.

CANTONADA CARRER ESPRONCEDA AMB CARRER MARROC

Aprofitem que estem ben a prop per atansar-nos a la gran fàbrica de Can Ricart.

★ **CAN RICART: REIVINDICACIONS VEÏNALS.**

Can Ricart és un dels tres grans conjunts industrials del segle XIX que queden a Barcelona, junt amb Can Batlló del carrer Urgell i Can Batlló de la Bordeta. En el seu disseny hi intervingueren arquitectes de renom, com Josep Oriol Bernadet, i Josep Fontseré i Mestres. Can Ricart del Poblenou fou una de les primeres fàbriques d'estampació mecànica de teixits de cotó de Catalunya i també fou una de les primeres d'aquest sector que s'instal·laren a Sant Martí. Al llarg del segle XIX i fins a principis del segle XX figurà sempre en el primer o segon lloc quant a cotització industrial. A la dècada de 1920, la fàbrica dels Ricart va passar, amb el nom d'Hilaturas Ricart, a formar part del grup empresarial tèxtil de la família Bertrand i Serra, mantenint durant uns anys les activitats tèxtils al Poblenou. Llavors començà la segona fase històrica en la utilització del gran recinte fabril del Poblenou, convertit en parc industrial amb locals de lloguer, on al llarg del temps s'instal·larien tot un seguit d'activitats innovadores d'altres sectors, com la Cía. Hispano Filipina, que s'hi ubicà l'any 1922, dedicada a la producció d'oli de coco i sabons, un sector clau al districte industrial del Poblenou. Més endavant va arribar a Can Ricart la Sociedad Ibérica de Industrias Químicas, creada el 1923, i passada la Guerra Civil hi hagué en una part del recinte la Fundación Dalia, sense que l'activitat tèxtil desaparegués del tot del recinte: fins fa pocs anys es va mantenir a Can Ricart la fàbrica de tints de J. Font. Posteriorment hi arriba, entre

d'altres, l'empresa Arnella, del sector de paper i les arts gràfiques. La gran flexibilitat dels espais de la fàbrica d'estampats permetia encabir totes aquestes noves activitats sense canvis estructurals. La continuada renovació industrial de Can Ricart s'ha mantingut en les darreres dècades, amb noves indústries i tallers, als quals cal afegir l'arribada d'activitats artístiques, entre les quals el Centre de Producció d'Arts Visuals Hangar. També s'hi pot trobar actualment un Casal de joves, i la seu de la Taula Eix Pere IV (un espai veïnal i reivindicatiu).

D'acord a Mercè Tatjer, l'any 2008 el recinte de Can Ricart fou declarat Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN) per la Generalitat de Catalunya, i va obtenir la màxima qualificació que només ostenten algunes importants peces fabrils dintre del patrimoni industrial. La reivindicació fou llarga, intensa, transversal i no deixà impassible la ciutadania. De fet, situà el patrimoni industrial de Barcelona en un fort debat, que ja s'havia encetat a final del segle XX amb les destruccions del patrimoni industrial arran dels Jocs Olímpics, i que seguia el que s'havia iniciat amb més força a Catalunya gràcies a la creació del Museu de la Ciència i la Tècnica de la Generalitat.

Tanmateix, la declaració de Can Ricart com a BCIN en el marc d'una qualificació urbanística vinculada al Pla 22@, deixava una part del recinte en un estat d'indefensió que, finalment, ha mutilat una part del conjunt que ha passat a mans privades.

L'associacionisme veïnal de barri va ser clau i fonamental per a la recuperació de l'antiga fàbrica. Actualment continua aquesta tasca, la Taula Eix Pere IV, com actor clau que està intervenint amb propostes i reivindicacions en la remodelació del barri i del territori, amb propostes d'un model urbanístic que garanteixi el dret a la ciutat de veïns/es, i sempre des de les necessitats d'aquestes, així com reivindicant la rehabilitació i ús del patrimoni industrial per a l'impuls d'una economia solidària i cooperativa.

CARRER PERE IV

★ L'EFFECTE DE LA DESINDUSTRIALITZACIÓ.

Passegem per aquest eix, antiga carretera de Mataró, on podrem observar l'efecte de la desindustrialització, com es reconfigura el paisatge urbà, i de seguida ens trobarem amb l'edifici restaurat de Ca l'Alíer i un xic més endavant, l'edifici actual de l'antiga fàbrica de l'Escocesa.

CA L'ALIER.

Ca l'Alíer és una antiga fàbrica de pintats construïda per Joan Lucena el 1853, i posteriorment adequada al seu nou ús com a fàbrica de jute, quan l'enginyer Pere Alíer va comprar-la l'any 1909. El jute és una fibra vegetal procedent de la Índia, basta i gruixuda, que tradicionalment s'ha emprat per a fer sacs, costals i cordes.

Ca l'Alíer és un reflex de l'arquitectura industrial de l'època.

Després de diversos incendis i que la fàbrica quedés gairebé destruïda, el 2011, l'Ajuntament de Barcelona va aprovar la conversió de Ca l'Alíer en un equipament tècnic-administratiu de tres naus adossades rehabilitat amb criteris de màxima eficiència energètica i sostenibilitat posant especial atenció en la reutilització dels materials existents i criteris d'arquitectura passiva, com la ventilació creuada i la il·luminació natural. El nou Ca l'Alíer disposa de sistemes de reciclatge d'aigua de pluja i d'aigües grises i producció d'energia de baix consum energètic que es fonamenta en la producció d'energia fotovoltaica i el control de l'assolellament que aconsegueixen un jardí biodivers i un mur enjardinat, juntament amb persianes i para-sols.

Ara és un edifici intel·ligent que, mitjançant un sistema de sensors i dispositius, recull i envia informació que permet una gestió eficient i un coneixement precís del seu comportament, preservant sempre el valor patrimonial i arquitectònic del conjunt de les naus.

L'ESCOCESA.

El primer edifici del conjunt industrial de La Escocesa data, aproximadament, de 1885 i fou una fàbrica tèxtil d'estampats de la família Paul. A partir de 1877, diverses empreses ocuparen el recinte industrial perquè part de l'antiga fàbrica es llogava.

El 1894, un enginyer de Leicester, Edward Birkhead Steegmann, i John Shields, un industrial escocès, llogaren les naus centrals per establir una factoria catalana de la Johnston, Shields i companyia. Les patents que introduïren estaven basades en la manufactura del punt de crochet, ideal per fer cortines i encaixos. Nois escocesos formaren les treballadores en la nova tècnica. L'aventura dels escocesos va durar fins a 1984 i serví per batejar l'espai.

Des de 1999 s'ha convertit en un espai de creació i un punt de trobada per a artistes d'altres espais desapareguts al Poblenou i altres parts de la ciutat. Centenars d'artistes i artesans de diferents disciplines han treballat a les seves instal·lacions.

El 2006, l'empresa immobiliària Renta Corporación va comprar La Escocesa amb la finalitat de construir oficines i habitatges. Renta Corporación va pactar amb els artistes el desallotjament de la fàbrica, que es va quedar completament buida a finals de 2007. El mateix any, l'Ajuntament de Barcelona va aprovar el pla per a la renovació de l'illa La Escocesa, catalogada com a Patrimoni Industrial. Es va establir que dos naus del complex, un total de 2400m² de la fàbrica, es dediquessin a ús públic. En el Pla Estratègic de Cultura de Barcelona 2006, dins del programa "Fàbriques per a la creació artística", es va incloure La Escocesa dins d'aquest projecte.

Des de principis de 2008, l'Ajuntament va cedir la gestió provisional de l'espai a l'Associació d'Idees, un grup d'artistes de diferents disciplines amb una llarga història de treball regular a la fàbrica. Aquests mateixos artistes continuen actualment amb el seu projecte d'autogestió de l'espai, **destinat específicament a les arts visuals**, oferint tallers per artistes a un cost baix, potenciant la seva carrera artística a través de la mobilitat i la promoció, i organitzant activitats al barri. L'Ajuntament de Barcelona treballa actualment en un projecte arquitectònic per condicionar l'espai.

★ **L'IMPACTE DEL 22@**

Inevitablement i més en aquest indret, és important parlar del 22@ ja que comporta, d'entrada, una proposta per tractar de renovar el teixit productiu del territori. Ara bé, el 22@ implicava, sobretot en la seva formulació inicial, un determinat model de ciutat, de relacions, de creixement i de substitució de la població originària de la zona, és a dir, facilitava encara més **el procés de gentrificació**.

Què és però el 22@? És un **projecte de transformació urbanística de les "zones industrials" dels barris del Poblenou** en "zones d'activitat vinculada a les tecnologies de la informació, comunicació i investigació". El pla estableix i regula nous usos urbanístics i econòmics, alçades d'edificació i infraestructures de la zona mitjançant l'aprovació d'una **Modificació del Pla General Metropolità del 27 de juliol de 2000**, d'un àmbit territorial de 1.159.626 m² de sòl -115 illes.

El 2017 es va llençar un procés des de l'Ajuntament de Barcelona per repensar el 22@ del qual ha sortit un nou replantejament crític del projecte inicial 22@. Quina és la posició del moviment veïnal?, doncs un acord que ha estat signat per les entitats veïnals amb una **"acceptació crítica"**, ja que encara que hi ha punts positius respecte a les demandes veïnals, té mancances que es consideren insalvables. Sota el títol Cap a un Poblenou

amb un 22@ més inclusiu i sostenible, declara la voluntat de “definir els criteris i directrius sobre un conjunt de programes municipals i instruments tècnics que marquin el desenvolupament de les àrees 22@ cap a una cohesió dels barris del Poblenou i del Maresme des d’una transformació inclusiva i sostenible”. És a dir, proposa un model de barri contraposat al que s’ha construït en els 18 anys d’existència del 22@. Un dels punts positius és la creació de **més habitatge assequible**, de protecció pública i prioritàriament de lloguer, que de l’actual 10% passaria al voltant d’un 30%, i a situar en carrers que han d’estructurar i relligar el Maresme, el Poblenou i el centre de la ciutat. Un altre és la **desafectació** dels àmbits on existeix teixit tradicional amb habitatges no reconeguts pel planejament urbanístic, per exemple, al barri de la Plata, i a l’entorn del passatge Trullàs. És també positiu que es proposin mecanismes que aturin la destrucció d’activitats econòmiques tradicionals i es fomentin activitats vinculades amb l’economia social i solidària. També hi ha un desacord respecte a què «**no es reconeix que tot l’habitatge sigui públic i de lloguer**». També no s’està d’acord des de la perspectiva del moviment veïnal en «el tractament de forma conjunta del Patrimoni i dels elements que conformen la **memòria històrica del barri**, la **revisió del Pla d’Equipaments** del Poblenou, la no submissió de les **activitats tradicionals i d’industrials** presents en el barri a l’hegemonia de l’activitat @».

CARRER PERÚ

★ LA INDÚSTRIA ACTUAL.

Observarem l’actualitat d’allò que queda del Poblenou/Provençals industrial, així com, un cop arribem a la cantonada amb el carrer Josep Pla veurem el Casal de Barri Ca L’Isidret i Ca l’Illa, també patrimoni industrial i que encara resta en funcionament com espai productiu.

Els anys 80, amb la crisi del tèxtil, va acabar per disgregar-se la resta de teixit industrial generat al segle XIX en la zona del Poblenou. Tot i així, la indústria de les arts gràfiques, els plàstics i la bijuteria, es va mantenir a la zona de Poblenou en un entorn ja desarticulat, on les empreses de transports i els magatzems anaven ocupant part dels edificis que deixaven lliures les indústries que es traslladaven.

D’acord amb Mercè Tatjer, «el Manchester català s’ha traslladat fora de la ciutat a poblacions com Polinyà o Santa Perpètua de la Mogoda (també a d’altres països) mentre que Barcelona s’ha quedat com una ciutat estrictament per viure-hi i dedicada al turisme. “El Manchester català no s’ha perdut del tot, però és lluny i no el veiem. A més, tampoc se’l valora, perquè estem en una societat que ara té com a valor l’oci i, per tant, el turisme hi encaixa molt bé”

CARRER AGRICULTURA AMB CARRER CONCILI DE TRENTO

★ L’EXILI: EL QUART I ACTUAL CAMP DE FUTBOL DEL CLUB JÚPITER.

Ja s’ha comentat abans, però ara podem observar l’emplaçament actual del Club Esportiu Júpiter, al barri de Provençals, a tocar de La Verneda, de La Pau i de Besòs Mar.

En aquest espai serem rebuts pel Club de Fútbol Júpiter, i podrem fer un pica-pica en les seves dependències. Acabarem doncs la passejada, podrem recuperar forces, i parlarem d’allò que ens hagi quedat pendent, i també d’altres iniciatives sorgides del Club Júpiter, com ara el Club Natació Júpiter.

BIBLIOGRAFIA CONSULTADA

★ HISTÒRIA DEL JÚPITER

<http://www.cejupiter.cat/>

<https://www.elcritic.cat/reportatges/el-jupiter-el-club-de-barri-obrerista-i-catalanista-que-ens-explica-la-catalunya-del-segle-xx-14512>

<http://cgtcatalunya.cat/spip.php?article2106#.XcVcMa9CeUk>

<https://taxi.cnt.cat/associacio/article/6253>

★ HISTÒRIA DEL POBLENOU:

<https://www.arxiuhistoricpoblenou.cat/historia-del-poblenou/>

<https://ca.wikipedia.org/wiki/Poblenou>

★ PATRIMONI INDUSTRIAL DEL POBLENOU

https://elglobusvermell.org/wp-content/uploads/2019/03/poblenou-industrial_cat_web.pdf

<https://bcnlastcall.com/2018/11/14/ca-lalier-de-fabrica-de-pintats-i-jute-a-centre-dinnovacio-urbana/>

<https://www.lavanguardia.com/local/barcelona/20180607/444194433945/acaban-las-obras-de-ca-lalier-para-albergar-un-centro-de-cisco-y-de-innovacion-urbana.html>

<https://www.laescocesa.org/ca>

https://ca.wikipedia.org/wiki/F%C3%A0brica_la_Escocesa

<https://www.espaisrecobrats.cat/can-saladrigas-centre-cultural-can-saladrigas-i-biblioteca-poblenou/>

<http://www.elpuntavui.cat/article/34655-can-saladrigas-ja-es-biblioteca.html>

<https://www.mnactec.cat/blog/ferro/patrimoni-historic-i-cultural/fargues-i-foneries/fabrica-oliva-artes/>

https://ca.wikipedia.org/wiki/Can_Ricart

<https://www.favb.cat/articlesarrer/can-ricart-i-el-patrimoni-industrial-de-barcelona>

<https://www.ccma.cat/324/un-campus-de-les-arts-per-revitalitzar-can-ricart/noticia/2922957/>

<https://www.ccma.cat/324/lantic-conjut-industrial-de-can-ricart-reviu-amb-projectes-de-futur/noticia/2713245/>

★ LA DESINDUSTRIALITZACIÓ DEL POBLENOU

<https://www.lavanguardia.com/local/barcelona/20160307/40255807028/poblenou-patrimoni-industrial.html>

[http://www.ub.edu/geocrit/sn/sn-146\(137\).htm](http://www.ub.edu/geocrit/sn/sn-146(137).htm)

★ EL 22@

https://www.totbarcelona.cat/habitatge/veins-temen-anys-revisio-22at-quedin-no-res_2076321102.html

https://ajuntament.barcelona.cat/santmarti/sites/default/files/plenari/fitxers/repensem_22_-_memoria.pdf

<https://www.favb.cat/articlesarrer/s%C3%AD-cr%C3%ADtic-ve%C3%AFnal-un-nou-model-de-barri>

